

Family 500+ scheme is a long-term programme of benefits to support households in bringing up children and to reverse the negative demographic trend. It consists of a monthly payment of PLN500 per household for the second and every further child. For households which income per capita is lower than PLN 800, and for disabled children from households with income lower than PLN 1200, the benefit is provided also for the first or the only child. These additional funds available to households change the structure of their financial decisions. The PhD thesis entitled "The influence of the Family 500+ scheme on financial decisions in the household" provides analysis and assessment of changes in financial decisions taken by households after they started to receive funds from Family 500+ scheme.

The main objective of the thesis was to develop a model of the impact of Family 500+ scheme on households' financial decisions. Moreover, three supportive objectives were formulated. The main assumption was: Family 500+ scheme leads to increased income inequalities among households. Additionally, two supportive assumptions were proposed. Five research methods were applied: critical analysis of source literature, study of documents, diagnostic surveys, analysis and description, and scenario analysis.

The dissertation contains five chapters. The first chapter deals with the theoretic aspects of households (the concept and the essence of a household, its functions and classification, the place of the household in the economic theory). The second chapter concerns financial decisions. It explains the decision-making process, especially in relation to households' financial decisions (such as decisions on debts, consumption, savings and investments). The third chapter sets out the research concept (including details on assumptions and research objectives). Additionally, this chapter also presents benefits system under the pro-family policy in Poland and selected European countries, and stakeholders of Family 500+ scheme. The fourth chapter is based on primary and secondary research. It verifies supportive research assumptions. The fourth chapter verifies the main assumption and presents the model (meeting the main objective). Additionally, it also presents impact scenarios of Family 500+ scheme on households' financial decisions and pro-family policy recommendations.

From a theoretical perspective, this thesis makes a contribution to studies on households and financial decisions. It also bridges the gap in the nomenclature related to the 500+ benefits and the knowledge on pro-family policy. It also allows to differentiate between direct and indirect spending on children. From a practical point of view, the thesis makes a significant contribution to the operation of pro-family policy, and above all to development of finances as an academic discipline.

Program „Rodzina 500+” jest świadczeniem długofalowym, mającym na celu wsparcie gospodarstw domowych w wychowywaniu dzieci oraz odwrócenie negatywnego trendu demograficznego. Polega on na wypłacie gospodarstwu domowemu kwoty 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko (jeśli dochód na osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza 800 zł (lub w przypadku, kiedy w gospodarstwie domowym żyje dziecko niepełnosprawne, próg dochodowy określony został na poziomie 1200 zł) świadczenie przyznawane jest również na pierwsze lub jedyne dziecko). Dodatkowe środki finansowe, które mają do dyspozycji gospodarstwa domowe zmieniają strukturę ich decyzji finansowych. Rozprawa doktorska pt. „Wpływ programu „Rodzina 500+” na decyzje finansowe gospodarstw domowych” dotyczy analizy oraz oceny tego, jakie zmiany dokonały się w obszarze decyzji finansowych gospodarstw domowych po tym, jak rozpoczęła się wypłata środków finansowych z programu „Rodzina 500+”.

W rozprawie doktorskiej określono cel główny: opracowanie modelu wpływu programu „Rodzina 500+” na decyzje finansowe gospodarstw domowych. Ponadto, przyjęto trzy cele pomocnicze. Zaproponowano również hipotezę główną: Program „Rodzina 500+” prowadzi do zwiększenia się nierówności dochodowych wśród gospodarstw domowych. Dodatkowo, zaproponowano dwie hipotezy pomocnicze. W pracy wykorzystano pięć metod badawczych: krytyczną analizę literatury przedmiotu, metodę badań dokumentów, metodę sondażu diagnostycznego, metodę analityczno-opisową oraz metodę scenariuszową.

Dysertacja składa się z pięciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym poruszono tematykę związaną z teoretycznymi założeniami gospodarstwa domowego (pojęcie oraz istota, funkcje i klasyfikacja, a także umiejscowienie gospodarstwa domowego w teorii ekonomii). Rozdział drugi związany jest z decyzjami finansowymi. Zaprezentowano proces podejmowania decyzji, ze szczególnym uwzględnieniem decyzji finansowych gospodarstw domowych (decyzje zadłużeniowe i konsumpcyjne oraz oszczędnościowe i inwestycyjne). Rozdział trzeci określa koncepcję badań (w tym szczegółowo zaprezentowane hipotezy i cele pracy). Ponadto, w rozdziale tym ukazano szczegółowo świadczenia w ramach polityki prorodzinnej w Polsce oraz wybranych krajach europejskich, a także interesariuszy programu „Rodzina 500+”. Rozdział czwarty opiera się na badaniach wtórnych oraz pierwotnych. W tym rozdziale dokonano weryfikacji pomocniczych hipotez badawczych. W rozdziale piątym zawarto weryfikację hipotezy głównej, a także zaprezentowano model (realizacja celu głównego). Ponadto, przedstawiono scenariusze wpływu programu „Rodzina 500+” na decyzje finansowe gospodarstw domowych, a także rekomendacje dla polityki prorodzinnej.

Z teoretycznego punktu widzenia, niniejsza praca stanowi uzupełnienie rozważań na temat gospodarstw domowych oraz decyzji finansowych. Ponadto, pozwala na wypełnienie luki w wiedzy dotyczącej usystematyzowania nomenklatury z zakresu świadczenia 500+, polityki prorodzinnej, a także rozróżnienie wydatków pośrednio oraz bezpośrednio związanych z dziećmi. Z praktycznego punktu widzenia praca może stanowić istotny wkład w funkcjonowanie polityki prorodzinnej, ale przede wszystkim w rozwój finansów jako dyscypliny naukowej.